

УДК 502.3

Подольчак І.І., Погребенник В.Д. (Україна, Львів)**ВПЛИВ ЛЬВІВСЬКОГО МІСЬКОГО СМІТТЄЗВАЛИЩА НА СТАН ЯКОСТІ ПІДЗЕМНИХ ВОД**

Однією із найгостріших екологічних проблем є недотримання нормативного регламенту експлуатування полігонів твердих побутових відходів (ТПВ) є забруднення підземних вод. Особливо це стосується старих сміттєзвалищ, створених у 60–70-х роках ХХ ст., одним із яких є Львівський полігон ТПВ. Він розташований у густонаселеному районі поряд з населеними пунктами Великі й Малі Грибовищі та Малехів, тому є проблема забруднення підземних вод.

Метою даної роботи є оцінювання стану забруднення підземних вод на території села Малехів за результатами лабораторного дослідження проб підземних вод.

Представниками західно-української геофізичної розвідувальної експедиції ДГП «Укргеофізика» (ЗУГРЕ) в присутності спеціалістів відділу інструментально-лабораторного контролю Державної екологічної інспекції у Львівській області та представника ЛКП «Збиранка» здійснювалися неодноразові відбори проб підземних вод зі свердловини № 26а, що розташована на території Малехівської сільської ради, впродовж 2012-2013 рр. Спеціалістами Західно-української геофізичної розвідувальної експедиції ДГП «Укргеофізика» надано характеристику цієї свердловини: діаметр $d=100$ мм; глибина $h=30$ м; час прокачування до моменту відбору проб $t=40$ хв.; координати GPS навігатора N 49°54'05.3" ЕО 24°02'46,2".

Проведено аналіз підземних вод із свердловини спостереження № 26а та встановлено середнє перевищення ГДК нормативів СанПіНу № 4630-88, а саме: загальне залізо, найвищий показник перевищення ГДК якого у 1-му кварталі 2012 р. становив 27,6 рази; в 2-му кварталі цього ж року – 13,9 рази; у 1-му кварталі 2013 р. – у 10,1 рази, а у 2-му та 3-му кварталах – 15,6 та 17,3 разів; середнє перевищення ГДК завислих речовин у 1-му кварталі 2012 року становить 5,6 рази; у 2-му кварталі – у 56 разів; у 1-му, 2-му та 3-му кварталах 2013 р. – відповідно, – 47,7, 46,1 разів, – 17,3 рази.

Спостерігається середнє перевищення ГДК за твердістю, у 1-му та 2-му кварталі 2012 р. – у 1,2 та 1,1 рази; у 1-му кварталі 2013 р. перевищень нема, а у 2-му та 3-му кварталах – у 1,3 рази. Середнє перевищення ГДК вмісту кадмію становить у 1-му кварталі 2012 р. – у 7,8 рази, 2-му кварталі – у 10,3 рази, у 1-му кварталі 2013 р. – у 4,3 рази, 2-му та 3-му кварталах, відповідно, 5,5 та 11,5 разів.

Помітним стає середнє перевищення ГДК марганцю лише у 2-му та 3-му кварталі 2013 р. – 20,7 і 5,7 разів. Середнє перевищення ГДК вмісту свинцю: у 2-му кварталі 2012 р. – у 3,3 рази, а у 1-му, 2-му та 3-му кварталі 2013 р. – відповідно, 6,9, 3,1 та 3,3 рази. Середнє перевищення ГДК вмісту нікелю спостерігається тільки у 1-му кварталі 2013 р. – 2,7 рази. Середнє перевищення ГДК спостерігається у 2-му кварталі 2013 року для фосфатів – 1,1 рази.

Виявлений факт свідчить про те, що ЛКП «Збиранка» недостатньо вживає заходи щодо попередження та недопущення забруднення інфільтратними водами підземних вод. Забруднення підземних вод є порушенням вимог статей 105 Водного кодексу України. Тривала експлуатація сміттєзвалища з порушенням санітарних вимог призвела до забруднення підземних вод, які використовують для питного водопостачання. Забруднення підземних вод полігоном – основна екологічна небезпека, яка постійно посилюється.

Отже, забруднення підземних і поверхневих вод, ґрунтів продуктами вилуговування, є тільки частиною проблем. Однак, з огляду на безліч причин (серед яких основними є нестача вільних земель під нові полігони, відсутність коштів на їх будівництво, впровадження прогресивних технологій поводження з відходами) звалища ТПВ продовжують експлуатуватися. Тому необхідним стає впровадження природоохоронних заходів на полігонах ТПВ, що дасть змогу знизити їх навантаження на довкілля.